

Ny spiller på banen: Uddannelse i Bibliotekskundskab og vidensformidling ved Syddansk Universitet

Af Johs. Nørregaard Frandsen

Så lykkedes det at komme på banen! Videnskabsministeriet har givet Syddansk Universitet tilladelse til igangsætte en BA-uddannelse i Biblioteksuddannelse og vidensformidling. Uddannelsen er blevet til i meget tæt samarbejde dels med en række folkebiblioteker i det syddanske område, dels med flere forskningsbiblioteker, og herunder ikke mindst Syddansk Universitetsbibliotek.

Johs. Nørregaard Frandsen
Institutleder, SDU
jnf@litcul.sdu.dk

Det kostede lidt knofedt at komme gennem nåleøjet, også selv om vi ikke opfatter os som en kamel, men der måtte pukles lidt. For efter uddannelsesforslaget havde fået en akkreditering i topklasse, blev uddannelsesforslaget hvirvlet ind i en lettere grænsetræfning på det ministerielle niveau. Alt faldt dog fint på plads til sidst og ingen faldt på halen undervejs.

Med etableringen af denne uddannelse er der altså nu 2 udbydere på banen, Danmarks Biblioteksskole og Syddansk Universitet. Det bliver et godt parløb, også fordi vi supplerer hinanden geografisk. Dermed er der også to forskningsmiljøer, som vil være forpligtede til at levere dybtgående viden om sektoren og dens behov. Det vil blive en stor fordel for samme sektor, at volumen udvides stærkt både på forsknings- og uddannelsessiden. Den har fortjent det.

Biblioteksområdet står midt i rigtig store udfordringer, dels naturligvis begrundet i den teknologiske udvikling, dels fordi den nye kommunale struktur ikke nødvendigvis alle steder virker til gavn for de lokale biblioteksvæsener. Til gengæld bliver forskningsbibliotekerne og deres virksomhed stadig mere centrale i videnssamfundet. Dels vokser universiteter og andre forskningsinstitutioner, dels bliver flere private virksomheder mere videnstunge og får derfor stadig større behov for højt kvalificeret formidling af viden. Det forsk-

ningsbibliotekariske område vil derfor stå i fokus i den fortsatte udvikling af uddannelsen ved SDU.

Det er jo ikke bare en floskel, at vi befinder os i et videnssamfund. Viden skal fremskaffes, vurderes, anvendes, omsættes hurtigt og effektivt. Det er et konkurrenceparameter og en kulturel nødvendighed. Det er desuden oftest videns- og informationsflowet, der bestemmer en given virksomheds organisationskultur. Der er altså rigtig mange veje at gå på den bibliotekariske mark. På folkebibliotekerne vil den brede formidling af oplysning, viden og oplevelse naturligvis stadig skulle stå solidt i centrum, men på nye vilkår for bibliotekets rolle i forhold til brugerne ændres.

Formentlig vil forskningsbibliotekerne få en langt stærkere og mere synlig rolle inden for de nærmeste år, fordi forskning og videnshåndtering netop bliver så centrale parametre for den fortsatte velstand. Det har derfor fra dag et i opbygningen af den ny uddannelse på Syddansk Universitet været en stor pointe at samarbejde så nært med universitetsbiblioteket. Vi tager derfor også initiativ til at få igangsat en forskning, som skal belyse forskningsbibliotekernes særlige behov og muligheder, og denne forskning vil kaste lys tilbage på den forskningsbaserede undervisning på uddannelsen.

Elementer og valgmuligheder

Uddannelsen ved SDU omfatter såvel brede kulturhistoriske vidensområder som stærkt specialiserede informationsvidenskabelige erkendelser, for det er i dette krydsfelt en bibliotekar og vidensformidler i dag befinder sig. Samtidig lægges der i uddannelsesforløbet stærk vægt på det pædagogiske og formidlingsmæssige i teori og praksis, for moderne bibliotekarer skal ikke blot vide og kunne finde, de skal også kunne 'sælge varen' og være opsøgende i forhold til mange særlige grupper og segmenter, vort samfund rummer og består af.

Studerende ved den ny uddannelse kan forvente særlige kombinations- og valgmuligheder, der vil medvirke til at gøre den enkelte studerendes forløb relativt fleksibel. For det første indbygges der en række tilvalg på BA'en, så den studerende kan vægte sin egen vej. For det andet kan den studerende vælge mellem en række forskellige kandidatuddannelser efter endt BA, hvis dette ønskes. En BA i Bibliotekskundskab og videnskommunikation kan altså fortsætte på en kandidatuddannelse i kulturformidling, i informationsvidenskab, i medievidenskab, i et litteraturvidenskabeligt fag, i design med mere. Når en biblioteksuddannelse således lægges ind i et universitets spektrum af mange-fagligheder, så er det selvfølgelig helt afgørende, at vi også får udnyttet dette potentiale. Bibliotekarer fra SDU må

Det er jo ikke bare en floskel, at vi befinder os i et videnssamfund. Viden skal fremskaffes, vurderes, anvendes, omsættes hurtigt og effektivt. Det er et konkurrenceparameter og en kulturel nødvendighed.

gerne have et mærke, der hedder: Solid bibliotekarisk grund med twist af interessant særfaglighed. Det bliver ligeledes meget betydningsfuldt at få udviklet de rigtige kompetencer, der kan pege frem mod ansættelse inden for forskningsbibliotekerne. Denne del af udviklingsarbejdet sker allerede og vil fortsat ske i nær samklang med store forskningsbiblioteker.

Det vigtigste, ved at SDU nu fik lov til at komme på banen, er måske, at der nu er to udbydere, som forskningsbiblioteker, folkebiblioteker og andre vidensformidlende organisationer kan stille

krav til. De studerende kan og skal træffe et valg, når de påbegynder en uddannelse, der kan føre dem mod ansættelse i sektoren. Arbejdsgiveren får desuden muligheder for at træffe valg mellem flere typer af kompetente kandidater til et job. Det er på en hver måde frugtbart for fremtiden. To udbydere og to institutioner vil skaffe langt mere publicity om det bibliotekariske end én, og derfor tør jeg spå, at efterspørgslen efter kandidater med uddannelse indenfor feltet kommer til at stige markant. Sådan gik det jo faktisk, da journalistuddannelsen fik flere udbydere for nogle år siden. Interessen for

faget, både blandt de unge og blandt aftagere, steg markant. Desuden vil forskningsindsatsen komme til at stige stærkt på området.

Det bliver spændende at komme i gang. Der er allerede truffet aftaler med en række biblioteker om samarbejder på forskellige vis, herunder både forskningsbiblioteker og folkebiblioteker. Vi ser meget frem til et nært og forpligtende samspil med vidensformidlingens virkelige verden, og sikken herlig modtagelse vi allerede har fået.

Uddannelsen ved SDU omfatter såvel brede kulturhistoriske vidensområder som stærkt specialiserede informations-videnskabelige erkendelser, for det er i dette krydsfelt en bibliotekar og vidensformidler i dag befinder sig.